

βορειοχειμώνιο τό, ἀμάρι. βορειοχειμώνιο Σύμ.

Ἐκ τῶν οὐσ. βορρᾶς καὶ χειμῶνας.

Χειμῶν, κακοκαιρία μετὰ βορείου ἀνέμου: Ἄσμ.

Ἄν εἶναι βορειοχειμώνιο, βάλε τοῖς γούνες κ' ἔλα.

βορὶ τό, Πελοπν. (Κορινθ. Μεσσ. Τρίκκ. Τριφυλ.)

βορὶ Πελοπν. (Γορτυν.)

Ἄγνώστου ἐτύμου.

Εἶδος σιτηροῦ αὐτοφυοῦς ἢ καλλιεργουμένου εὐτελοῦς ποιότητος χρησιμεύοντος ὡς τροφῇ τῶν ζώων ἢ πρὸς παρασκευὴν εὐτελοῦς ἄρτου.

βορίζω Ἀθῆν. Εὐβ. (Κουρ. Ὁρ.) Θήρ. Καπ. (Ἀνακ.

Ἀραβάν. Σινασσ. Φάρασ. κ.ά.) Κάρπ. Κρήτ. (Κασιδ.) Κύθν.

Ἰέσβ. Μεγίστ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δαμαρ.) Πάρ. Πελοπν.

(Βούρβουρ. Οἶν.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κρώμν. Οἶν. Σάντ.

Τραπ.) Ρόδ. Χίος κ.ά.—Λεξ. Περιδ. Αἰν. Βυζ. Μπριγκ.

Βλαστ. 362 Πρω. Δημητρ. βορίζον Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

βορίζον Εὐβ. (Στρόπον.) Λέσβ. Μακεδ. (Βελβ. κ.ά.)

Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. βολίζω Κρήτ. βουλίζον Β. Εὐβ.

ἑβορίζω Πόντ. (Κρώμν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἡβο-

ρίζω Πόντ. (Ἀμισ. Ἀργυρούπ. Κοτύωρ. Ὁφ. Χαλδ.)

ἡγβορίζω Πόντ. (Ἀμισ.) βορῶ Ρόδ. βορίζον Τσακων.

Μέσ. βορίζουμι Θεσσ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βορρᾶς. Ὁ τύπ. ἑβορίζω προσέλαβε τὸ ε διὰ τὸν ἀόριστον ἑβόρισα—ἑβόρτσα, ὃ δὲ τύπος ἡβορίζω ὁμοίως διὰ τὸν ἀμάρι. ἀόρ. ἡβόρισα—ἡβόρτσα.

Α) Ἀπροσ. 1) Πνέει βόρειος ἄνεμος ξηρὸς καὶ ψυχρὸς Εὐβ. (Κουρ. Ὁρ. Στρόπον.) Θήρ. Κάρπ. Κρήτ. (Κασιδ.) Κύθν. Λέσβ. Μακεδ. (Βελβ. κ.ά.) Μεγίστ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δαμαρ.) Πάρ. Πελοπν. (Βούρβουρ. Κίτ. Μάν. Οἶν.) Πόντ. (Οἶν.) Ρόδ. Χίος κ.ά.—Λεξ. Περιδ. Αἰν. Βυζ. Μπριγκ. Βλαστ. ἐνθ' ἄν. Πρω. Δημητρ.: "Υστερ' ἀπὸ τῆ βροχῇ θὰ βορίσῃ Πάρ. || Γνωμ. Σὰ βροντήσῃ καὶ δὲ βορίσῃ, γνώριζε νότος εἶναι Κάρπ. "Εστραπεν το' ἐν ἑβόρισην, πάλι τσουνούργκος νότος Μεγίστ. Καὶ προσωπ. ἐγείρω βόρειον ἄνεμον Ἀθῆν. Εὐβ. (Κουρ.) Πόντ. (Τραπ.) Ρόδ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά.—Λεξ. Δημητρ.: Βόρισε ὁ καιρὸς Ἀθῆν. Ἐβόρτσεν ὁ καιρὸν Τραπ. || Γνωμ.

Ὁ Φλεβάρης το' ἂν φλεγίσῃ, καλοτσαίρι θὰ μυρίσῃ, ἄμ-μα πάρη τσαὶ βορίσῃ, 'ς τὸ σατοὶ θελὰ μᾶς κλείσῃ Κουρ. 2) Στρέφει τὸν καιρὸν πρὸς τὸν βόρειον ἄνεμον Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ρόδ. κ.ά.: Τὸνε βόρισε τὸν καιρὸ Ρόδ. Ταχύτερον 'τονε μαῖστρος, μ' ἀπόψε τὸν ἔχει βορισμένο Ἀπύρανθ. 3) Πνέει βορειοανατολικὸς ἢ ἀνατολικὸς ἄνεμος Πόντ. (Οἶν.)

Β) Προσωπ. 1) Ἀερίζω, δροσίζω Πόντ. (Οἶν. Ὁφ. Τραπ.): Φύσα τὸ' ἑβόρτοο με Ὁφ. Δὸς με ὀλίγο νερὸ νὰ βορίσω τῇ γλῶσσᾳ μ' αὐτόθ. Βόρισε με (κάμε μου ἄερα) Οἶν. Ἐφύσεσεν ἄερας κ' ἑβορίγαμε (ἑβορίσθημεν) Τραπ. Μετοχ. βορισμένος, δροσερὸς Οἶν. Καὶ ἀμτβ. δροσιζομαι Πόντ. (Τραπ.): "Εναν ξάι ἑβόρτσεν τ' ἀπάν' ἀτ' (ὀλίγον ἐδροσίσθη τὸ σῶμα του). β) Ἀμτβ. σκάζω ἀπὸ τὸν ψυχρὸν βόρειον ἄνεμον Τσακων.: Ἐβορίαι' τὰ χεῖρα σι ἀπὸ τὰν κρᾶδα (ἔσκασαν τὰ χεῖλη του ἀπὸ τὴν κρυάδα). γ) Μεταφ. παύω οἶονεὶ νὰ πυρέσσω, νὰ εἶμαι ἐρεθισμένος, ἀνακουφίζομαι Πόντ. (Κρώμν. Τραπ.): Ἐβόρτσεν ἡ γερά μ' (ἡ πληγὴ μου)—ἡ καρδιά μ' κτε. 2) Φυσῶ, ἀναρριπίζω Πόντ. (Τραπ.): Βορίζω τὴν φωτίαν. β) Μέσ. σείομαι ὑπὸ τοῦ βορείου ἀνέμου Θεσσ.: Ἄσμ.

Χρυσὴ καντήλα κρέμιτι ψηλὰ 'πὺν τὰ οὐράνια... δίχους βορρᾶ βορίζετι, δίχους ἄερα σείόταν.

3) Λιχνῶ, λιχνίζω Καπ. (Ἀνακ. Ἀραβάν. Σινασσ. Φάρασ. κ.ά.) Κρήτ. Νάξ. (Δαμαρ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κοτύωρ. Κρώμν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Βορίζω τὸ γέννημα Δαμαρ. Ἐβορίζω τὸ σ'τάρ Τραπ. || Παροιμ. φρ. Παλὰ ἀδύρᾳ ἑβορίζ' (παλαιὰ ἄχυρα λιχνίζει, ἐπὶ τοῦ ἀνακινουμένου πράγματα παλαιὰ καὶ λησμονημένα) Χαλδ. Συνών. ἀνεμίζω (I) A 3, βορράζω 4) Λιχνῶ τὸν ἐκλεπισθέντα σῖτον καταρρίπτων αὐτὸν κατ' ὀλίγον ἐξ ὕψους πρὸς ἀποβολὴν τῶν πιτύρων Καπ. (Ἀνακ.) Πόντ. (Κρώμν. Σάντ. Χαλδ. κ.ά.): Ἐβορίζω τὸ πλουγοῦρ' (πλιγούρι) Χαλδ. β) Χύνω τὸ γάλα κατ' ὀλίγον ἐξ ὕψους διὰ νὰ κρυώσῃ Καπ. (Ἀνακ.)

5) Καθαρίζω τὸν σῖτον ἀπὸ τοῦ χῶμα με τὴν βοήθειαν τοῦ ἀνέμου Μακεδ. 6) Ἀερίζω ὑγρὰν τροφήν με τὸ κουτάλι διὰ νὰ κρυώσῃ Πόντ. (Ἀμισ. κ.ά.) 7) Ἀμτβ. ξηραίνομαι Πελοπν. (Βούρβουρ.): Τὰ φύλλα βορίζουν.

βορικὸ τό, λογ. σύνθηθ. Ἐκ τῆς λογίας ἐκφράσεως βορικὸν ὀξύ, ὃ ἐκ τοῦ Γαλλ. *acide borique*. Φάρμακον ὑπὸ μορφὴν κρυσταλλικῶν λεπιδίων, τὸ ὁποῖον διαλυόμενον εἰς ὕδωρ θερμὸν χρησιμεύει ὡς ἀντισηπτικόν.

βόρινος ἐπίθ. Πελοπν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βορί. Ὁ ἐκ τοῦ σιτηροῦ βορί παρασκευαζόμενος: Ψωμί βόρινο. || Ἄσμ.

Μοῦ 'βαλε βόρινο ψωμί καὶ τὸ κρασί της ξίδι.

βόρισμα τό, Κύθν. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Πόντ. (Ἀμισ.) Σίφν. κ.ά.—Λεξ. Αἰν. Βλαστ. 362

βόρ'σμα Εὐβ. (Στρόπον.) κ.ά. βόρ'σμα Εὐβ. (Ἀκρ.) Μα-

κεδ. (Βελβ. Βέρ. Γκριντ. κ.ά.) βόλισμα Κρήτ. βόρι-

σμαν Πόντ. (Κρώμν. Τραπ.) ἑβόρισμαν Πόντ. (Ἀργυ-

ρούπ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἑβόριγμαν Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.

Τραπ.) ἡβόριγμαν Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βορίζω, παρ' ὃ καὶ βολίζω, ὅθεν τὸ

βόλισμα. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Πνοὴ βορείου ἀνέμου Εὐβ. (Ἀκρ. Στρόπον.) Μακεδ. (Βελβ. Βέρ. Γκριντ. κ.ά.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σίφν. κ.ά.: Ἄσμ. Τραυαίει οὐ νότους 'πὺν μπρουστά, βορρᾶς ἀπὸν κατόπι κὲ ἀπὸν τοῦ βόρ'σμα τοῦ πουλὺ... τὰ σίδερα τσακίσκαν Γκριντ. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Σομ. β) Κλίσις τοῦ ἀνέμου πρὸς τὸν βόρειον Εὐβ. (Ἀκρ.) Σίφν.—Λεξ. Αἰν. γ) Ραγδαία βροχὴ μετ' ἀνέμου οἰουδήποτε Μακεδ. (Βέρ.) Συνών. μπόρα 2) Καθ' ἐνικ. καὶ κατὰ πληθ. βορίσματα, ἄνεμοι ἐτησίου βόρειοι ἢ βορειοανατολικοὶ Κύθν. Πελοπν. (Κίτ. Μάν.): Παροιμ.

Τ' Αὐγοῦστου τὰ βορίσματα τὸ Μάιν ἀνεθυμοῦνται (εἶναι δροσερὰ ὡς ὁ Μάιος) Κύθν. Συνών. μελτέμδα.

3) Ἐλαφρὸς βόρειος ἄνεμος, αὔρα βόρειος Κύθν. Συνών. βορραδάκι, βορραδέλλι. β) Δρόσισμα ἐν γένει, ἐπὶ καιροῦ ἢ πυρέσσοντος Πόντ. (Τραπ.) 4) Φύσημα, ἀναρρίπισμα Πόντ. (Τραπ.): Τῇ φωτίας τὸ βόρισμα. 5) Τὸ λίχνισμα διὰ τοῦ ὁποῖου ἀποχωρίζονται τὰ σιτηρὰ ἀπὸ τὰ ἄχυρα Κρήτ. Πόντ. (Ἀμισ. Ἀργυρούπ. Κρώμν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Συνών. βόρος. 6) Τὸ καθάρισμα τοῦ σίτου ἀπὸ τοῦ χῶμα διὰ τοῦ ἀνέμου Μακεδ.

Πβ. βόρρασμα.

* **βορισμάτι** τό, βορισμάτοι Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) βορισμάτοι Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βόρισμα.

Ψυχρὸς βόρειος ἄνεμος ἐνθ' ἄν.: Φυσᾷ βορισμαῖται
Κίτ. Μάν.

βορισμός ὁ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βορίζω.

Ἡ μεταβολὴ τοῦ καιροῦ πρὸς τὸν βόρειον ἄνεμον:
Ὡς τὸ βορισμὸ ποῦ τότε βόρισε ἐχθόνισε κιόλας.

* **βοριστήρα** ἡ, βοριστέρα Πόντ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βοριστήρι.

Σκεῦος ἀριστήριον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποχωρίζονται τὰ
πίτυρα τοῦ ἐκλεπισμένου σίτου.

βοριστήρι τό, ἀμάρι. βοριστέρη Πόντ. (Οἶν.) β'ρι-
στέρι Καπ. (Φάρας.) β'ρισκέρι Καπ. (Φάρας.)

Ἐκ τοῦ ρ. βορίζω.

1) Ἀνεμιστήριον, ριπίδιον Πόντ. (Οἶν.) Συνών. βο-
ρίστρα 1. 2) Λιχμητήριον δι' οὗ ἀναρρίπτεται εἰς τὸν
ἀέρα ὁ ἄλωνισθεὶς σῖτος πρὸς ἀποχωρισμὸν ἀπὸ τὰ ἄχυρα
Καπ. (Φάρας.)

βορίστρα ἡ, Πελοπ. (Τριφυλ.) βορήστρα Πελοπ.
(Τριφυλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βορίζω. Τὸ βορήστρα ἐκ τύπ. βορῶ.

Βοριστήρι 1, ὁ ἰδ.

βορκοῦ ἡ, Πόντ. (Σταυρ. Χαλδ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Γυνὴ ὀκνηρά.

βόρκωμαν τό, Πόντ. (Σταυρ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βορκώνω.

Ὀκνηρία. Συνών. τεμπελιά.

βορκώνω Πόντ. (Σταυρ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βορκοῦ.

Καταλαμβάνομαι ἀπὸ ἀφροντισίαν, ὀκνηρίαν: Φρ.
Ἐβόρκωσεν καὶ κάθηται (στρογγυλοκάθισε ἀφροντις, στρώ-
θηκε ὡς τὴν τεμπελιά).

βορκωτὸς ἐπίθ. Κύπρ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ ρ. βορκώνω.

Ὁ ἔχων τοὺς ἐν ἑαυτῷ χάλικας κεκαλυμμένους ὑπὸ
πηλοῦ, ἐπὶ οἰκοδομῆς, ὅταν οἱ χάλικες τίθενται ἐπὶ στρώ-
ματος πηλοῦ καὶ καλύπτονται ἔπειτα δι' ὁμοίου στρώ-
ματος, ἐπ' αὐτῶν δὲ ἐπιτίθενται οἱ μεγάλοι λίθοι: Χτί-
σμαν βορκωτόν.

βόρος ὁ, Καπ. (Ἀνακ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βορίζω.

Τὸ λίχνισμα τῶν δημητριακῶν καρπῶν. Συνών.
βόρισμα 5.

βορώνω Πόντ. (Ἀμισ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βορβάς. Διὰ τὸ σύνθετον ἀποβορώνω
ἰδ. ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀρχ. Πόντ. 16 (1951) 3.

1) Σβήνω (ἐκ τῆς ἀρχικῆς σημ. τοῦ ψύχομαι, κρυώνω).

2) Μαραίνομαι, ἰδίως ἐπὶ λαχανικῶν μαραινόμενων
ἐν τῇ βράσει δι' ἀνεπάρκειαν τοῦ πυρός. 3) Μεταφ.
ἀδημονῶ, στενοχωροῦμαι: Ἐβόρωσεν ἡ καρδιά μ'.

βόσκα ἡ, Νάξ. (Γαλανᾶδ. Φιλότ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βόσκω.

Βοσκή, νομή: Βγάζω τὰ ζᾶ ὡς τὴ βόσκα. Συνών.
βοσκάδα, βοσκή A 1.

βοσκάδα ἡ, Σίφν. Σῦρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βοσκή παρὰ τὸ θέμ. τοῦ πληθ. βο-
σκάδες.

1) Βοσκή Σίφν.: Κάνει τὴ βοσκάδα του τὸ πρόβατο.
Συνών. βόσκα, βοσκή A 1. 2) Τὸ πρὸς νομὴν χόρ-
τον ἢ ἄνθος Σῦρ.

βοσκάκι τό, Κρήτ. Ρόδ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. βοσκὸς διὰ τῆς παραγωγικῆς κα-
ταλ. -άκι.

Μικρὸς βοσκός, ποιμενόπαις: Θωρεῖ ὁ παππᾶς πῶς
τὸ βοσκάκι δὸν δὲν εἶναι τὸ ἴδιο καὶ μὴν ἡμέρα τὸ παίρ-
νει ἀποπίσω (ἐκ παραμυθ.) Κρήτ. || Ἄσμ.

Νὰ βάλω μέσα καλογραιὰς καὶ ἀπόξω καλογέρονς

κ' ἢ ἀπατή μου καλογραιὰ καὶ ὁ ἄντρας μου βοσκάκι
Ρόδ. Συνών. βοσκαρέτιν, βοσκαρίδιο, βοσκαρί-
διν, βοσκαρόπουλλο, βοσκαρουδάκι, βοσκαρούδι 1,
βοσκόπουλλο (ἰδ. βοσκοπούλλα 2), βοσκούνι, τσο-
πανάκι, τσοπανόπουλλο.

βοσκάρα ἡ, Ζάκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βοσκάρις.

Τρυγόνι τὸ ὁποῖον δὲν ἀποδημεῖ αὐθημερόν, ἀλλὰ
μένει ἡμέρας τινὰς εἰς τὴν νῆσον διὰ νὰ βοσκήσῃ. Συ-
νών. βοσκαρούδα, βοσκαρούλλα.

βοσκαρᾶς ὁ, Κρήτ. Θηλ. βοσκαροῦ Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βοσκὸς καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-αρᾶς κατὰ τύπ. μεγεθυντικόν.

1) Ποιμὴν ἀτημέλητος καὶ ἄγριος τὴν ὄψιν Κρήτ.

2) Θηλ., γυνὴ βόσκουσα ζῶα Κύπρ.: Ἄσμ.

Ἄν πᾶς ποτδεῖ δαιρέτα μου τὴν βοσκαροῦν τὴν κόρην,
δαιρέτα μου τὸν πλάτανον, δαιρέτα μου τὴν βρύσιν.
Συνών. βοσκαρίδα.

βοσκαράτσος ὁ, Κύπρ.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. βοσκάρις.

Μέγας βοσκός.

βοσκαρέτιν τό, Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. βοσκάρις.

Βοσκάκι, ὁ ἰδ.

βοσκαριά ἡ, Κρήτ. Πελοπ. κ. ἄ.—Λεξ. Βλαστ.

286 βοσκαριά A.Κρήτ. βοσκαρέα Κάμπ. ὀσκαρέα
Κάμπ. (Ἐλυμπ.) βοσκαρὲ Ἀντικύθ. Δ.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βοσκάρις καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ιά. Τὸ βοσκαρέα κατ' ἀναλογικὴν ἐπίδρασιν τῶν εἰς
-έα οὐσ.

1) Τὸ πρὸς νομὴν χόρτον Ἀντικύθ. Κρήτ.—Λεξ.
Βλαστ. ἐνθ' ἄν. Συνών. αἶτρα 3, βοσκή A 2, σανός.

β) Ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν εἶναι ἀφθονος ἡ χορτονομὴ
Πελοπ. 2) Τόπος ἔχων χόρτον πρὸς βοσκήν Κάμπ.
(Ἐλυμπ. κ. ἄ.) Κρήτ.: Ἄσμ.

Ποτέ μου νὰ μὴ διαδρευτῶ, ἐσένα δὲ σὲ παίρνω,
γιατὶ δὲν ἔχω βοσκαριά νὰ πᾶ σὲ μεταδένω

Κρήτ.

Ποῦ ἔχε καὶ Κωσταντὴν βοσκὸ καὶ Κώσταν τυροκόμο
κ' εἶχε τὴν βοσκαρέα του ἄνω ὡς τὴν Ὑπερέα
Κάμπ.

βοσκαρίδα ἡ, ἀμάρι. βοσκαρία Κῶς ὀσκαρία
Κάμπ. βοσκαρ'δ' Πάρ. (Λεῦκ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βοσκαρίδιν.

Γυνὴ βόσκουσα ζῶα, ποιμενίς. Συνών. βοσκαροῦ,
δι' ὁ ἰδ. βοσκαρᾶς 2.

